

[N°. 221. 1].

GELEIDENDE BRIEF.

Aan
de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

's Gravenhage, 16 April 1924.

Daartoe gemachtigd door Hare Majesteit de Koningin bij Kabinetsschrijven van 12 April 1924, n°. 30, heb ik de eer,

ter voldoening aan het voorschrift van artikel 195 der Grondwet, namens de Koningin, hierbij aan de Staten-Generaal te doen toekomen het Tweede Deel „Lager Onderwijs” van het Verslag van den staat van het onderwijs over 1921—1922.

De Minister van Onderwijs, Kunsten
en Wetenschappen,

J. TH. DE VISSER.

[N°. 221. 2.]

VERSLAG.

TWEEDE DEEL.

VAN HET LAGER ONDERWIJS.

§ I. WETTELIJKE VOORSCHRIFTEN OMTRENT HET LAGER ONDERWIJS, ALGEMEENE MAATREGELEN VAN BESTUUR EN VERDERE UITVOERINGSBEPALINGEN.

Reeds herhaaldelijk is de wensch uitgesproken om den vorm van het Regeeringsverslag betreffende het lager onderwijs grondig te herzien. Ook de ondergeteekende is er van overtuigd, dat dit aanbeveling verdient. Gaarne had hij die veranderde inrichting terstond met het in werking treden der Lager-onderwijswet 1920 willen invoeren. Ten gevolge van de vele andere omvangrijke werkzaamheden, die de nieuwe wet met zich bracht, is dit echter niet mogelijk gebleken. De nieuwe regeling van de wijze, waarop de bouwstoffen voor het Regeeringsverslag zullen worden verzameld, en de nieuwe vaststelling van de voorschriften omtrent de jaarverslagen der leden van het Rijksschooltoezicht, eischen zooveel voorbereiding, dat eerst te beginnen met het verslagjaar 1922—1923 het Verslag gegeven zal kunnen worden in een gewijzigden vorm, die tevens aansluit aan de wet van 1920.

Het thans aangeboden verslag draagt nog — evenals het vorige over 1920—1921 — de kenmerken van den overgangstoestand. Wat den inhoud betreft is het in verschillende opzichten niet volledig; en wat den vorm aangaat past het nog niet voldoende aan bij de inrichting van de wet van 1920.

De indeeling van de stof komt nog overeen met die in de vorige jaren. Alleen is ter wille van een gemakkelijker overzicht in zoover vooruitgelopen op hetgeen voor het vervolg in het voornemen ligt, dat de meer omvangrijke tabellen en verdere statistische opgaven als afzonderlijke bijlagen achter het Verslag zijn geplaatst. Voorts is reeds thans deze paragraaf uitgebreid om te gemoet te komen aan een meermalen uitgesproken wensch.

I. WETTEN EN ALGEMEENE MAATREGELEN VAN BESTUUR.

Als gevolg van de totstandkoming der Lager-onderwijswet 1920 en der wet van 31 December 1920 (*Staatsblad* n°. 967) tot wijziging van de Leerplichtwet deed de ondergeteekende op 11 Februari 1921 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene derde Nota van Wijziging toekomen betreffende het ontwerp van wet tot gedeeltelijke herziening der Leerplichtwet.¹⁾

De mondelinge beraadslaging in de Tweede Kamer begon op 8 April en was op 20 April 1921 geëindigd. Het wetsontwerp werd in de vergadering van 28 April met 60 tegen 16 stemmen aangenomen.

¹⁾ Zie Verslag van den staat der hooge, middelbare en lagere scholen in het Koninkrijk der Nederlanden over 1920—1921, tweede deel: Lager Onderwijs, blad. 1. Handelingen der Staten-Generaal. Bijlagen. 1923—1924.

Het Voorloopig Verslag der Eerste Kamer is op 8 Juni 1921 vastgesteld. Het Eindverslag — bevattende tevens de Memorie van Antwoord — volgde op 29 September.

Over het ontwerp werd in de vergadering dier Kamer van 13 October mondeling beraadslaagd; het werd aangenomen met 32 tegen 3 stemmen.

Door de Koningin onder dagteekening van 15 October 1921 bekrachtigd, werd de wet in het *Staatsblad* van dat jaar onder n°. 1131 opgenomen.

Het voorstel van wet tot wijziging van de Leerplichtwet, op 19 September 1911 aan de Tweede Kamer aangeboden door de leden dier Kamer: de heeren ter Laan, Duys, Helsingden, Hugenholtz, Schaper, Troelstra en Vliegen²⁾ is op 30 April 1921 ingetrokken.

Bij Koninklijke boodschap van 30 September 1921 is aan de Tweede Kamer ter overweging aangeboden een ontwerp van wet, houdende maatregelen ter voorkoming van het zonder noodzakelijkheid bouwen van scholen voor lager onderwijs.

Het Voorloopig Verslag dier Kamer werd uitgebracht op 17 November 1921.

Ingevolge art. X der wet van 31 December 1920 (*Staatsblad* n°. 967) is de tekst der Leerplichtwet bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 25 Januari 1921 (*Staatsblad* n°. 42).

Ingevolge art. XXXV der wet van 15 October 1921 (*Staatsblad* n°. 1131) is de gewijzigde tekst der Leerplichtwet bekend gemaakt in eene doorlopend genummerde reeks van artikelen, met wijziging dienovereenkomstig van de aanhalingen van artikelen of gedeelten van artikelen, bij Koninklijk besluit van 3 December 1921 (*Staatsblad* n°. 1341).

Ter uitvoering van de Lager-onderwijswet 1920 kwamen in 1921 de volgende Koninklijke besluiten tot stand:

Koninklijk besluit van 10 Januari 1921 (*Staatsblad* n°. 8), houdende bepalingen omtrent de pensioenen van onderwijzers bij de openbare lagere scholen en omtrent die van hunne weduwen en weezen.

²⁾ Zie Verslag van den staat der hooge, middelbare en lagere scholen in het Koninkrijk der Nederlanden over 1911—1912, tweede deel: Lager Onderwijs, blad. 1.